

UNELE ASPECTE CONTROVERSATE PRIVIND INFRACTIUNEA DE TRAFIC DE PERSOANE SI PROXENETISM

Ionuț CĂȘUNEANU

Conform art. 204 Cod penal constituie infracțiune de trafic de persoane recrutarea, transportarea, transferarea, cazarea sau preluarea unei persoane prin amenințare sau prin alte forme de constrângere, prin răpire, fraudă ori înșelăciune, abuz de autoritate sau profitând de imposibilitatea persoanei de a se apăra ori de a-și exprima voința, ori prin darea, acceptarea sau primirea de bani ori de alte foloase pentru obținerea consimțământului persoanei care are autoritate asupra altei persoane în scopul exploatării acestei persoane.

Potrivit art. 207 Cod penal unde se arată ce se înțelege prin exploatarea unei persoane, printre altele, **exploatarea presupune obligarea la practicarea prostituției.**

Prima problema pe care vrem să o punem în discuție este legată de faptul, dacă infracțiunea de trafic de persoane absoarbe sau nu în conținutul ei infracțiunea de proxenetism, deoarece în practica judiciară am constatat că, aceeași situație a (primit o încadrare juridică diferită) fost încadrată fie ca o singură infracțiune de trafic de persoane, fie ca două infracțiuni aflate în concurs, respectiv trafic de persoane și proxenetism.

A doua problemă se referă la stabilirea sensului avut în vederea de legiuitor atunci când a folosit termenul de prostituție în definirea exploatării unei persoane.

S-a avut în vedere prostituția în sensul infracțiunii de prostituție sau prostituție în sensul practicării de acte sexuale în vederea obținerii unor beneficii materiale de către alte persoane, respectiv de exploatare?

Astfel, potrivit art. 234 Cod pen., prostituția presupune fapta persoanei care își procură principalele mijloace de existență practicând în acest scop acte sexuale cu diferite persoane. Aceasta înseamnă că, persoana acționează cu o voință neconstrânsă având un scop specific. Nu putem pune semnul de egalitate între practicarea de acte sexuale în schimbul unor sume de bani și prostituție. După părerea noastră folosirea termenului de prostituție în art. 207 C. p. este nelegală deoarece este folosit și termenul de obligare. Nu putem spune despre o persoană care este obligată să practice acte sexuale în schimbul unor sume de bani că a săvârșit infracțiunea de prostituție, mai ales în cazul în care sumele de bani ajung în posesia altor persoane. În acest sens, formularea folosită de art. 207 lit. c Cod pen. (obligarea la practicarea prostituției) ni se pare incorectă, considerând că aceasta, ar trebui înlocuită cu o altă expresie care ar fi mai justă, mai potrivită: "**obligarea unei persoane la practicarea de acte sexuale în vederea realizării de beneficii materiale de către o altă persoană**". În aceste condiții, se pune întrebarea, care va fi încadrarea juridică a faptei de „**obligarea unei persoane la practicarea de acte sexuale în vederea realizării de beneficii materiale de către o altă persoană**".

Într-o speță procurorii Secției de Combatere a Criminalității Organizate și Antidrog au dispus trimiterea în judecată a lui Ion Clambaru, organizatorul și patronul uneia dintre cele mai mari rețele de proxenetism. Pe numele acestuia a fost emis un mandat de arestare sub mai multe acuzații, printre care constituirea unui grup infracțional organizat, **proxenetism, trafic de persoane** și spălare de bani.

S-a reținut că, în baruri din diferite orașe, victimele au fost acostate de indivizi care le-au promis slujbe bune în străinătate, ei oferindu-se să plătească toate cheltuielile, de la obținerea pașaportului până la cazare. Ajunse la Madrid, fetele au fost silite să se prostitueze pe aleile parcului "Casa di Campo", iar sumele de bani obținute de acestea în urma actelor sexuale întreținute cu diferite persoane erau confiscate de cei doi.

Având în vedere cele menționate mai sus, nu se poate reține infracțiunea de prostituție, deoarece elementul material al acesteia este alcătuit din două activități, respectiv activitatea de obținere a principalelor mijloace de existență (activitatea „scop”) și activitatea de întreținerea de acte

sexuale (activitate „mijloc”), iar în cazul de față, persoanele respective nu au întreținut acte sexuale în vederea obținerii principalelor mijloace de existență, dovadă fiind și faptul că acestea nu primeau nici o suma de bani¹.

Vechea și actuala legislație, atunci când au incriminat proxenetismul, traficul de persoane au avut în vedere doar situațiile în care persoanele respective acceptau de bună voie să se prostitueze, deci fără a fi constrânse, din dorința de a-și procura principalele mijloace de existență pe căi facile, nu prin muncă. Dar în acest moment se pare că fenomenul infracțional a luat-o înaintea legislației, deoarece în ziua de azi un număr destul de mare dintre fetele care sunt traficate, nu vor să se prostitueze, ele fiind racolate prin inducere în eroare, promițându-li-se un loc de muncă decent, iar când ajung acolo sunt obligate să întrețină relații sexuale fapt ce n-ar trebui să fie considerat ca prostituție, ele nesăvârșind o infracțiune, ci mai degrabă fiind victime ale infracțiunii de viol ce implică întreținerea de acte sexuale fără consimțământul acesteia.

De asemenea, acestea au fost obligate să întrețină acte sexuale, nerealizând aceste activități de bună voie, deci fără consimțământ. După cum se știe, pentru a avea relevanță penală, consimțământul victimei trebuie să se supună următoarelor condiții:

- a) să fie vorba de un bun sau de un interes de care titularul poate dispune;
- b) fapta consimțită să nu lovească într-un alt interes superior (bune moravuri, ordine publică sau alt interes colectiv);
- c) consimțământul să fie valabil exprimat.

În ipoteza reglementată prin *Legea nr.678/2001*, legiuitorul a înțeles să incrimineze fapta în pofida consimțământului persoanei vătămate, întrucât apreciază că acest consimțământ este întotdeauna viciat și, ca atare, nu îndeplinește condițiile unui consimțământ valabil exprimat.

În concluzie, activitatea celor care plătesc serviciile sexuale și întrețin acte sexuale cu victima, fără consimțământul acesteia, considerăm că realizează conținutul infracțiunii de viol, iar activitățile celor care obligă victima la act sexual, întrunesc cerințele participației penale sub forma complicității la infracțiunea de viol, determinarea realizându-se prin constrângere.

Revenind la prima problemă pusă în discuție (dacă infracțiunea de trafic de persoane absoarbe sau nu în conținutul ei infracțiunea de proxenetism) trebuie să menționăm faptul că infracțiunea de trafic de persoane, fiind o infracțiune de pericol, se consumă în momentul realizării uneia dintre modalitățile elementului material dacă fiecare dintre aceste activități au fost realizate în scopul exploatării persoanei respective. Infracțiunea se consumă chiar dacă scopul nu a fost realizat. Activitatea ulterioară de obligare a unei persoane la practicarea de acte sexuale în vederea realizării de beneficii materiale de către o altă persoană nu poate fi absorbită într-o infracțiune care s-a consumat anterior.

Practic se vrea absorbirea în conținutul unei infracțiuni a unei activități ce lezează o valoare socială ocrotită de un alt text de lege care nu e absorbit nici legal, nici natural în conținutul infracțiunii de trafic de persoane. Odată ce a fost atinsă o valoare socială care nu este ocrotită de textul de lege al art. 204 C. pen., considerăm că trebuie să se rețină un concurs de infracțiuni.

Violența ca mijloc de determinare a victimei la un act sexual nu e absorbită în conținutul art. 204 C. pen. pentru că textul de lege se referă la violența folosită pentru realizarea elementului material al acestei infracțiuni printre care nu se regăsește și obligarea la un act sexual.

În practica judiciară soluțiile sunt diferite așa că vom analiza unele dintre ele. Astfel într-o speță s-a reținut că, în seara zilei de 10 decembrie 1997, inculpații A. I. și C. V., au luat-o pe partea vătămată într-un autoturism, spunându-i că vor merge în orașul Alexandria spre a se distra, însă au dus-o în București, la locuința unuia dintre ei, unde au ținut-o cinci zile, sub cheie, silind-o să se prostitueze în beneficiul lor. Inculpații au fost condamnați pentru infracțiunile de lipsire de libertate în mod ilegal (art. 189, alin. 3) și proxenetism (art. 329) din actualul cod penal. Această încadrare juridică este corectă deoarece la data comiterii faptelor nu era în vigoare o lege care să reglementeze traficul de persoane. Singura încadrare juridică corectă și posibilă este cea la care am făcut referire.

Considerăm că, în conformitate cu prevederile noului cod penal, (*Legea nr. 301/2004* privind adoptarea Noului Cod penal, publicată în M. O. nr. 575/2004) traficul de persoane nu absoarbe

---

¹ Nistoreanu, Gh., Boroi, Al., *Drept penal, partea specială*, București, Editura All Beck, 2003 p. 487.

proxenetismul impunându-se în continuare, în situații similare cu cea descrisă, soluția concursului de infracțiuni între trafic de persoane adulte sau de minori, după caz, și proxenetism.

Într-o altă speță, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Timișoara a trimis-o în judecată pentru proxenetism și trafic de persoane pe A. D., de 17 ani, care, în anii 2001 și 2002, a fost în Macedonia, unde l-a cunoscut pe M. M., care a obligat-o să se prostitueze până în mai 2002, când a fost repatriată. După ce fata a ajuns în România, M. M. a contactat-o telefonic de mai multe ori și i-a cerut să se întoarcă în Macedonia, dar să aducă cu ea și alte fete. A. D. a acceptat. În septembrie 2002, cu ajutorul fraților S. A. și C. A., le-a racolat pe surorile M. C. și O. C., cărora le-a promis că le duce în Spania, unde vor lucra ca menajere într-un local. La graniță au fost preluate de Z. S., un cetățean sârb care, împreună cu E. A. și I. C., le-a trecut fraudulos frontiera în Iugoslavia. Cele două surori au fost închise într-o casă din Vârșeț, unde urmau să fie vândute pentru 2000 de euro.

Într-o altă speță s-a reținut doar trafic de persoane, deoarece victimele au fost obligate să se prostitueze neprimind nici o sumă de bani. Astfel că, Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Alba Iulia (decizia penală nr. 311/ A/ 2004, Curtea de Apel Alba Iulia, secția penală, dosar nr. 5082/ 2004) a dispus trimiterea în judecată a lui B. I. V. doar pentru săvârșirea infracțiunii de trafic de persoane prevăzută la art. 12 alin. 1 și 2 lit. a din Legea nr. 678/2001, cu aplicarea art. 41, 42 Cod penal. Instanța a reținut, în fapt următoarele:

În luna ianuarie 2002, prin intermediul numitului Z. I., inculpatul B. I. V. a cunoscut-o pe martora A. A., căreia i-a propus să plece în Italia, unde să lucreze ca femeie de serviciu la un restaurant. În scopul de a o convinge, inculpatul i-a spus că are un prieten, patron al unui restaurant, care o va angaja cu contract și care îi va asigura cazarea și masa. Martora A. A. s-a lăsat convinsă plecând cu inculpatul în Italia, însoțită fiind și de B. A. și C. M. Discutând cu cele două fete, A. A. a aflat că și ele vor lucra ca femei de serviciu, fiind racolate tot de inculpat. Transportul spre Italia s-a efectuat cu autoturismul „Tico”, proprietatea inculpatului care a fost condus de martorul I. U., angajat al inculpatului. În Italia fetele au fost duse la un apartament din orașul Napoli, închiriat de D. L. și un cetățean albanez pe nume Nico, prieteni ai inculpatului, prilej cu care au fost anunțate de inculpat că nu vor lucra ca femei de serviciu, ci vor practica prostituția. Deoarece martora A. A. a protestat, inculpatul le-a amenințat, spunându-le că el a primit 1.500 Euro pentru fiecare dintre ele, astfel că nu le poate lăsa să plece, fiind închise și păzite în apartament de către D. L. și albanezul Nico, care le-au obligat să practice prostituția. Toate sumele primite de acestea în urma actelor sexuale întreținute cu diferite persoane erau confiscate de cei doi.

Nu s-a reținut proxenetism pentru că persoanele vătămate nu au calitatea de prostituate, ele nerealizând un beneficiu de pe urma actelor sexuale, dar actele respective au caracter ilicit fiind săvârșită o faptă ulterioară recrutării și lipsirii de libertate adică obligarea la un act sexual în schimbul unei sume de bani. Aceste fapte deosebit de periculoase lezează și pun în pericol o altă valoare decât cea avută în vedere de traficul de persoane, și anume libertatea persoanei de a-și manifesta consimțământul liber în alegerea partenerilor în acte sexuale.